

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 158/22
30.3.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из Београда, ул. Костолачка бр. 15, против туженог Internet Group d.o.o. Beograd, ул. Савски насип бр. 7, чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из Београда, ул. Студентски трг бр. 10/4, ради повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године, у седници већа одржаној дана 30.3.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године у делу става првог изреке којим је утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је на интернет порталу www.telegraf.rs данагодине и године, неовлашћено јавно саопштио ауторска дела тужиоца, ближе означена у ставу првом изреке ожалбене пресуде чиме је тужиоцу нанео имовинску штету и ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године у преосталом делу става првог изреке тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд утврди да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је на интернет порталу www.telegraf.rs јавно саопштио ауторска дела тужиоца у непотпуној форми и то: данагодине ауторско дело тужиоца – фотографију “...” а данагодине ауторско дело тужиоца – фотографију “...”, као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године у ставу четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му, на име накнаде неимовинске штете због повреде ауторског права због неовлашћеног јавног саопштавања ауторских дела тужиоца - фотографија “...” и “...” у непотпуној форми, исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.8.2022.године па до коначне исплате, као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка из става шестог изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године, тако што

се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 116.074,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 331/19 од 31.8.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је на интернет порталу www.telegraf.rs дана ...године неовлашћено јавно саопштио ауторска дела тужиоца – фотографије: "...", "...", "... и ..." и јавно саопштио ауторско дело тужиоца "... у непотпуној форми; дана ...године неовлашћено јавно саопштио ауторска дела тужиоца – фотографије: "... и ..." и јавно саопштио ауторско дело тужиоца "... у непотпуној форми, чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је на интернет порталу www.telegraf.rs дана: ...године неовлашћено јавно саопштио ауторска дела тужиоца – фотографије "...", "...", "... и "..., исплати износ од 70.420,00 динара; дана ... године фотографије "... и ..." исплати износ од 35.210,00 динара, са законском затезном каматом почев од 31.8.2022. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца преко досуђених износа на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права и то: преко траженог износа од 70.800,00 динара до досуђеног износа од 70.420,00 динара, за износ од још 380,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.5.2019.године до 30.8.2022.године; преко траженог износа од 35.400,00 динара до досуђеног износа од 35.210,00 динара, за износ од још 190,00 динара са законском затезном каматом почев од 27.5.2019. године до 30.8.2022. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде неимовинске штете због повреде ауторског права, због неовлашћено јавног саопштавања ауторских дела тужиоца "... и ..." у непотпуној форми исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.8.2022. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа на име накнаде неимовинске штете од 50.000,00 динара а до траженог износа од 100.000,00 динара, за износ од још 50.000,00 динара, као неоснован. Ставом шестим изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 78.326,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке одбијен је захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова почев од дана пресуђења, до дана извршности пресуде, као неоснован.

Против наведене пресуде тужилац и тужени су благовремено изјавили жалбе побијајући је, тужилац у ставу шестом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужени у ставу првом, другом, четвртном и шестом изреке, из свих законских разлога, прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу на основу члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да су жалбе тужиоца и туженог делимично основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати, па не стоје наводи из жалбе тужиоца којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографија: "...", "...", "...", "...", "... и ..." које представљају фотографије са лица места саобраћајне незгоде која се догодила ... године, на којима је приказано и то: на фотографији "... приказан је аутомобил оштећен у саобраћајној незгоди, на фотографији "... приказан је оштећени аутомобил на улици, испред кога се налази ... а у позадини се види ...; на фотографији "... приказан је оштећени аутомобил са задње стране, испред кога се види ... који ...; на фотографији "... приказано је оштећено возило са бочне стране иза кога се види ...; на фотографији "... на којој се види велики део оштећене ... поред ... а у позадини се види оштећени аутомобил и на фотографији "... на којој се види велики део оштећене ... поред... а у позадини се види камион и ... особе које стоје на коловозу. Тужилац је хонорарни сарадник дневног листа "... по основу Уговора о ауторском делу од ... године те је био на лицу места када се догодила саобраћајна незгода и тада су и настале предметне фотографије. На интернет порталу www.telegraf.rs, чији је тужени издавач, дана ... године су објављене фотографије – ауторска дела тужиоца и то "...", "...", "... и ..." у оквиру текста под насловом "...". Предметне фотографије су објављене уз назначивање имена и презимена тужиоца као аутора, али без његове сагласности. Фотографија "... је објављена у непотпуној форми односно иста је исечена са горње и доње стране у односу на фотографију која је достављена уз тужбу, при чему није било спорно да је наведена фотографија у истој форми објављена на порталу "... са ког портала је преузета од стране тужених, што је на фотографији приликом објављивања означено. На интернет порталу www.telegraf.rs чији је тужени издавач, су дана ...године објављене фотографије - ауторска дела овде тужиоца и то "... и ..." у оквиру текста под насловом: "...". Предметне фотографије су објављене уз назначивање имена и презимена тужиоца као аутора али без његове сагласности. Фотографија под називом "... јавно је саопштена у непотпуној форми, односно иста је исечена са горње и доње стране у односу на фотографију која је достављена уз тужбу, при чему није било спорно да је

наведена фотографија у истој форми објављена на порталу “...” са ког портала је преузета од стране тужених, што је на фотографији приликом објављивања означено. Све предметне фотографије су преузете са портала “...” и објављене су онако како су преузете.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд доноси ожалбену пресуду у делу става првог и ставу другом изреке применио материјално право садржано у одредбама члана 2, 16, 19, 30, 204. и 205. Закона о ауторском и сродним правима (“Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012) када је оценио да је тужени повредио тужиочева ауторска права тиме што је неовлашћено објавио његова ауторска дела и обавезао га да му накнади имовинску штету коју је као аутор претрпео због тога што је тужени неовлашћено (без сагласности тужиоца као аутора) објавио – јавно саопштио предметне фотографије (ауторска дела тужиоца).

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно утврдио да су неовлашћеним објављивањем ауторских дела тужиоца повређена његова ауторска права. Права аутора заштићена су Законом о ауторском и сродним правима и постоји законска претпоставка да аутор трпи имовинску и неимовинску штету у сваком случају када су му та права повређена.

У погледу основа одговорности туженог за неовлашћено објављивање предметних фотографија – ауторских дела тужиоца, првостепени суд је у својој одлуци изнео јасне, потпуне и правилне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени, а који се наводима жалбе туженог не доводе у сумњу. Описаним поступањем туженог (јавним саопштавањем наведених фотографија без сагласности тужиоца као аутора) тужени је повредио ауторска права тужиоца што је правилно утврдио и првостепени суд. Наведене фотографије представљају ауторско дело тужиоца, у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9. Закона о ауторском и сродним правима, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама истог Закона, којим су заштићена морална права аутора као и са чланом 19. истог Закона, којим су заштићена имовинска права аутора.

Поступањем супротно наведеним одредбама, тужени је повредио ауторско право тужиоца, у смислу члана 204. наведеног Закона, који је стога овлашћен да тражи заштиту свог дела према одредби члана 205 став 1 истог Закона. Тужени, који је објавио наведене фотографије, ауторска дела тужиоца такође је у обавези, како правилно закључује првостепени суд, у смислу одредаба члана 205. Закона о ауторском и сродним правима, да накнади штету коју је проузроковао тужиоцу због повреде имовинских права аутора.

Правилно је поступио првостепени суд и када је одмерио накнаду имовинске штете због неовлашћеног јавног саопштавања предметних фотографија. Наиме, начин и обим накнаде одређује се, у складу са одредбама чланова 169. и 170. Закона о ауторском и сродним правима, примерено врсти и начину искоришћавања ауторског дела, на основу објективних критеријума који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПУДС-а о минималним ценама употребе фотографије. Сам ценовник, сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи

коју друга страна постиже коришћењем дела и других услова. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде имовинске штете исплати и то: на име објављивања четири фотографије данагодине укупан износ од 70.420,00 динара а на име објављивања две фотографије дана ... године укупан износ од 35.210,00 динара, односно 17.605,00 динара по фотографији, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења, сагласно одредби члана 189. став 2. и 177. Закона о облигационим односима, с обзиром да је у моменту пресуђења утврђена висина и обим имовинске штете коју је тужилац претрпео. Такође, првостепени суд је у наведеном делу правилно применио критеријуме за одмеравање висине накнаде имовинске штете имајући у виду ценовник УЛУПУДС.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева у потврђујућем делу првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, а на тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку у овом делу посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396. став 2 Закона о парничном поступку.

Неосновани су жалбени наводи туженог су у конкретном случају испуњени услови за прописани одредбом члана 43 Закона о ауторском и сродним правима за суспензију ауторског права у случају када се дело појављује као саставни део текућег догађаја и када је објављено у оном обиму и сврси која одговара начину извештавања о текућем догађају, с тога што фотографија по својој природи није саставни део догађаја осим када се ради о догађају као што је изложба фотографија или додела награда за фотографију када је сама фотографија део догађаја. Осим тога, чињеница је да бројне новинске агенције (Бета, Танјуг и др) купују од аутора фотографије и продају их медијима, заједно са својим вестима, што не би имале интерес да чине, јер би било довољно да само један медиј плати накнаду за објаву а да сви остали потом преузимају ауторска дела у оквиру извештавања о текућем догађају.

Према томе, правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају нема места примени суспензије ауторског права из члана 43 Закона о ауторском и сродним правима.

По налажењу овог суда, неосновани су жалбени наводи туженог да се наведени ценовник не може применити у конкретном случају. Наиме, Тарифник УЛУПУДС-а представља стандард за одређивање накнаде за употребу дела које је коришћено супротно одредбама закона и једини је званични преглед накнада издат од стране струковног удружења, те као такав представља смернице у одмеравању ауторских накнада, а аутор је приликом уговарања накнаде за коришћење његовог дела слободан да потражује накнаду по сопственом нахођењу. Стога, једина полазна тачка за утврђивање правичне накнаде је преглед минималних цена УЛУПУДС-а и када је реч о ауторима који су чланови овог удружења и када се ради о онима који нису, односно о онима који нису професионални фотографи, те је првостепени суд правилно применио овај тарифник приликом одређивања накнаде у погледу имовинске штете коју је тужилац претрпео.

Приликом одлучивања о основаности жалбе туженог, односно законитости и правилности првостепене пресуде у делу става првог и ставу другом изреке, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени истакао у жалби али их, будући да не могу довести до другачије, за туженог повољније, одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396. став 2. Закона о парничном поступку.

Међутим, жалба туженог је основана у погледу одлуке првостепеног суда о преосталом делу одлуке првостепеног суда којом је утврђена повреда ауторских права тужиоца због неовлашћеног објављивања ауторских дела тужиоца -фотографија “...” и “...” у непотпуној форми те у погледу досуђивања накнаде неимовинске штете због повреде ауторских права тужиоца у том смислу.

Наиме, одлучујући о тужбеном захтеву у овом делу, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право. Из стања у списима произилази да током поступка није било спорно да су наведене фотографије тужиоца објављене на порталу “...” у истој форми у којој су објављене и на порталу www.telegraf.rs чији је издавач овде тужени, те да је овде тужени све предметне фотографије преузео са портала “...” што је и назначио на свакој објављеној фотографији. Према томе, овде тужени није извршио “сечење” предметних фотографија односно није неовлашћено мењао идентитет ауторских дела тужиоца, већ је фотографије преузео са портала на коме су првобитно објављене, за коју форму је тужилац дао сагласност “...”, односно сагласио се да наведене фотографије буду први пут објављене управо у тој форми, те је у истој форми предметне фотографије објавио на свом порталу. Стога у конкретном случају нема повреде ауторских права тужиоца прописаних одредбом члана 17 Закона о ауторском и сродним правима, па је тужбени захтев тужиоца за утврђивање повреде права као и за накнаду неимовинске штете због повреде ауторског права у смислу неовлашћене промене идентитета ауторског дела, неоснован, те је првостепена пресуда преиначена у преосталом делу става првог као и у ставу четвртном изреке.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у делу става првог и ставу другом изреке, применом члана 390. Закона о парничном поступку, док је одлуку као у ставу другом и трећем изреке ове пресуде, донео применом одредбе члана 394. тачка 4. ЗПП-а.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд приликом одлучивања о трошковима парничног поступка погрешно применио одредбе члана 153, 154. и 163. ЗПП-а, имајући у виду: да је пропустио да тужиоцу досуди трошкове парничног поступка увећане на име више постављених тужбених захтева, није тужиоцу досудио трошкове на име састава образложеног поднеска од 21.2.2020. године, којим је одговорио на наводе из одговора на тужбу, те досуђене трошкове није правилно обрачунао у складу са Адвокатском тарифом. Самим тим, као и са разлога преиначења одлуке о главној ствари, одлука о трошковима парничног поступка из става шестог изреке првостепене пресуде је морала бити преиначена применом члана 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, па је обавезан тужени да тужиоцу, сразмерно успеху у спору, накнади трошкове парничног поступка у

укупном износу од 116.074,00 динара и то на име састава тужбе и једног образложеног поднеска од 21.2.2020. године, износ од по 9.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара и на два неодржана рочишта у износу од по 6.000,00 динара, све увећано за 50% на име другог кумулативно постављеног тужбеног захтева у складу са тарифним бројем 13 став 7 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и на име судске таксе за тужбу и пресуду у износу од по 11.912,00 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време доношења одлуке, као и Таксној тарифи као саставном делу Закона о судским таксама важећој у време настанка таксене обавезе, а имајући у виду успех тужиоца у овој парници, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење па до исплате, у смислу члана 277. ЗОО, па је на основу члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу четвртог изреке. Без утицаја су жалбени наводи тужиоца да је првостепени суд погрешно применио одредбе чланова 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку када тужиоцу није признао трошкове на име састава још једног поднеска од 14.6.2022. године, обзиром да наведени поднесак није био нужан за вођење ове парнице, што је првостепени суд правилно оценио.

Како су тужилац и тужени успели са жалбом у сразмерно незнатном делу, донета је одлука као у ставу петом изреке ове пресуде, применом одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. ЗПП-а.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић